

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО – ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-методичної та
наукової роботи Зоря А.Б.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОФІЗІОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Освітня програма: Психологія

Миколаїв, 2022

Робоча програма освітньої компоненти **«ПСИХОФІЗІОЛОГІЯ»** для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія, ОП Психологія

Робоча програма навчальної дисципліни **«ПСИХОФІЗІОЛОГІЯ»** погоджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри Петьков В.А.

Робоча програма навчальної дисципліни **«ПСИХОФІЗІОЛОГІЯ»** погоджено на Вченій раді університету

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Голова ВР Волков М.А.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Обов’язкова	
Мова викладання – Українська мова	Спеціальність: 053 «Психологія»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 180		2-й	2-й
		Семестр	
		3-й	3-й
Тижневих годин для: ОФН – 4 год. ЗФН – 14, 10	Перший бакалаврський рівень	Лекції	
		36 год.	14 год.
		Практичні, семінарські	
		36 год.	10 год.
		Самостійна робота	
		108 год.	156 год.
Індивідуальні завдання: -			
Вид контролю: Іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для очної форми навчання – 180 год.: 72 год. – аудиторні заняття, 108 год. – самостійна робота (40% до 60%).

для заочної форми навчання – 180 год.: 24 год. – аудиторні заняття, 156 год. – самостійна робота (15 % до 85 %).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Психофізіологія»

Метою вивчення дисципліни є розкрити фізіологічні основи психічних явищ; дослідити поведінку при різних експериментальних впливах на фізіологічні процеси, з'ясувати співвідношення між психікою та нейрофізіологічними процесами мозку; вивчення об'єктивно реєстраційних порушень фізіологічних функцій, які зумовлюють психічні процеси сприймання, запам'ятовування, мислення, емоцій тощо.

Завдання курсу:

- ознайомлення з методами дослідження в психофізіології;
- ознайомлення з передачею і переробкою сенсорних сигналів;
- охарактеризувати проблему уваги у психофізіології;
- визначити філогенетичні рівні біологічної пам'яті;
- дати характеристику біологічно- і соціально-значущим стимулам як джерелам емоцій;
- дослідження експресії обличчя як засобу невербального спілкування;
- ознайомитися з кодуванням і декодуванням експресії обличчя;
- ознайомлення з психологічними і біологічними теоріями навчання, фіксацією етапів навчання у вигляді елементів досліду;
- дати характеристику теорії свідомості; свідомість і пам'ять;
- свідомість і міжпівкулева асиметрія мозку.

Під час вивчення дисципліни «Психофізіологія» у студентів мають сформуватися наступні компетентності:

I. Загальні:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

II. Фахові:

ФК 02. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

ФК 03. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні досягнути таких програмних результатів навчання:

ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань для розуміння спеціальних розділів психології з метою майбутньої спеціалізації та освоєння міждисциплінарного зв'язку.

ПРН 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу літературних джерел, включаючи спеціальну термінологію для проведення дослідження.

ПРН 5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги

вимірювати індивідуальні та психологічні показники особистості. Це означає здатність оцінити зміни у розвитку психіки та коригувати їх.

ПРН 6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПРН 7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПРН 8. Презентувати результати власних досліджень усно та письмово.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 год. / 6 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Психофізіологія як наука

Тема 1. Предмет та принципи психофізіологічних досліджень. Предмет психофізіології, її місце в системі наукового знання. Місце психофізіології стресу в системі наук. Особливості психофізіології як міждисциплінарного наукового знання. Завдання та принципи психофізіології. Основні методологічні принципи рефлексорної теорії І. П. Павлова. Умовні й безумовні рефлекси. Розвиток безумовно-рефлексорної функції. Розвиток орієнтовного рефлексу. Принцип домінанти й значення домінанти в умовно-рефлексорної діяльності. Аналітико-синтетична діяльність кори мозку.

Тема 2. Історія становлення психофізіології. основні джерела психофізіології. Зародження психофізіологічних знань. Ідеї у період Середновіччя та Відродження. Емпіричні психофізіологічні нароби XIX-XX століття. Сучасні вітчизняні та зарубіжні психофізіологічні досягнення.

Кредит 2. Загальна характеристика нервової системи.

Тема 3. Нервова система: основні поняття та принципи. Будова і функції нейрона. Властивості нервової системи. Діяльність нервових центрів. Пейсмейкер. Будова і функції головного мозку. Будова і функції ретикулярної формації. Зони кори великого мозку. Лімбічна система.

Тема 4. Сучасні методи дослідження в психофізіології Показники діяльності серцево-судинної системи. Пульсометрія. Реєстрація імпульсної активності нервових клітин. Електрокортикограма. Електроенцефалографія. Магнітоенцефалографія. Метод магнітно-резонансної томографії. Ядерна магнітна резонансна інтроскопія. Електроокулограма. Електроміографія. Електрична активність шкіри.

Кредит 3. Психофізіологія психічних процесів

Тема 5. Сприйняття, кодування і переробка інформації в нервовій системі. Психологія та психофізика сенсорних процесів. Загальні питання рецепції. Психофізіологічні аспекти відчуття. Порогова психофізика Г. Фехнера. Психофізика прямих (суб'єктивних) оцінок С. Стівенса. Психофізична теорія знаходження сигналу (Дж. Светс, В. Таннер, Т. Бердсолл). Психологія сприймання. Психофізіологічні аспекти сприймання. Теорія неусвідомлюваних умовиводів. Інформаційні процеси і їхні особливості в онтогенезі. Загальні уявлення про вікову динаміку сприйняття.

Тема 6. Увага, її психофізіологічний механізм. Психофізіологія уваги. Увага: фізіологічний механізм, види, властивості. Проблема уваги в традиційній психофізіології. Характеристика і види уваги. Мимовільна увага. Потенціали, пов'язані з подіями, як кореляти мимовільної уваги. Довільна увага. Потенціали, які пов'язані з подіями як кореляти довільної уваги. Увага, активність, функціональний стан, бадьорість. Модуюча система мозку. Субсистеми активації. Стовбуро-таламо-кортикальна система. Базальна холінегічна система. Каудо-таламо-кортикальна система. Гамма-коливання і увага.

Тема 7. Психофізіологія пам'яті. Пам'ять: фізіологічні механізми та види. Концепція активної пам'яті. Декларативна і процедурна пам'ять. Робоча пам'ять. Види пам'яті. Системи пам'яті. Мигдалеподібне тіло й емоційна пам'ять. Функції гіпокампа в процесах пам'яті. Одиниці пам'яті.

Тема 8. Психофізіологія емоцій. Емоції. Вимір емоцій. Розвиток базисних емоцій у ранньому онтогенезі. Функції емоцій. Теорії походження емоцій. Емоції у людини і експресія обличчя. Кодування і декодування експресії обличчя. Емоції і функціональна асиметрія мозку. Індивідуальні відмінності та емоції. Нейроанатомічна і функціональна організація центральних механізмів емоцій. Кора головного мозку. Біохімічна специфіка центральних механізмів емоцій. Основні поняття теми: емоції, афекти, власне емоції.

Тема 9. Мислення і мова. Операції мислення. Розвиток мови. Функції мови. Асиметрія півкуль і мовлення. Процес мислення. Вербальний і невербальний інтелект. Функціональна асиметрія мозку і особливості мислення. Статеві відмінності та інтелектуальні функції. Статеві відмінності та асиметрія. Механізми творчої діяльності.

Кредит 4. Психофізіологія свідомості та сну.

Тема 10. Психофізіологія свідомості. Теорії свідомості. Свідомість (властивості та структура) і моделююча система мозку. Свідомість, спілкування і мова. Функціональна асиметрія головного мозку людини. Патологія і функціональна міжпівкулева асиметрія.

Тема 11. Сон та сновидіння. Сон - активний чи пасивний стан людини. Древні та сучасні теорії сну. Стадії повільного та швидкого сну. Потреба у сні. Фізіологічні зміни під час сну. Сновидіння. Функційне значення сну.

Кредит 5. Психофізіологічні основи поведінки тварин та людини.

Тема 12. Психофізіологія поведінки. Основні поняття психофізіології поведінки. еволюція пристосувальних поведінкових реакцій. Природжені форми поведінки. Типи безумовних рефлексів та інстинктів. Набуті форми поведінки. Форми навчання. Умовнорефлекторна діяльність. Складні форми умовнорефлекторної діяльності. Елементарна розумова (мисленнєва) діяльність тварин.

Кредит 6. Диференціальні аспекти психофізіології

Тема 13. Статеві відмінності психофізіологічних функцій. Статевий диморфізм нервової системи людини. Статеві відмінності в функціонуванні мозку (статевий диергізм). Статеві відмінності в когнітивних процесах.

Тема 14. Функціональна асиметрія півкуль великого мозку. Функції правої півкулі. Функції лівої півкулі. Особливості функціонування мозку у лівшів. Причини функціональної асиметрії мозку. Дві півкулі - спільне мислення. Міжпівкульна взаємодія і метаконтроль.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	очна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Кредит 1												
Тема 1. Предмет та принципи психофізіологічних досліджень.	14	2	2			10	16	2				14
Тема 2. Історія становлення психофізіології. основні джерела психофізіології.	16	2	2			12	14		2			12
Разом за кредитом 1	30	4	4			22	30	2	2			26
Кредит 2												
Тема 3. Нервова система: основні поняття та принципи.	14	2	2			10	16	2				14
Тема 4. Сучасні методи дослідження в психофізіології	16	2	2			12	14		2			12
Разом за кредитом 2	30	4	4			22	30	2	2			26
Кредит 3												
Тема 5. Сприйняття, кодування і переробка інформації в нервовій системі.	6	4	4			2	6	2				4
Тема 6. Увага, її психофізіологічний механізм.	6	2	2			2	6	2				4
Тема 7. Психофізіологія пам'яті.	6	2	2			2	6	2				4
Тема 8. Психофізіологія емоцій.	4	2	2				6	2				4
Тема 9. Мислення і мова.	4	2	2				6		2			4
Разом за кредитом 3	30	12	12			6	30	8	2			20

Кредит 4											
Тема 10. Психофізіологія свідомості.	16	4	4			8	14	2			12
Тема 11. Сон та сновидіння.	14	2	2			10	16		2		14
Разом за кредитом 4	30	6	6			18	30	2	2		26
Кредит 5											
Тема 12. Психофізіологія поведінки.	30	4	4			22	30		2		28
Разом за кредитом 5	30	4	4			22	30		2		28
Кредит 6											
Тема 13. Статеві відмінності психофізіологічних функцій.	16	4	4			8	14				14
Тема 14. Функціональна асиметрія півкуль великого мозку.	14	2	2			10	16				16
Разом за кредитом 6	30	6	6			18	30				30
Всього разом:	180	36	36			108	180	14	10		156

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ОФН	ЗФН
1	Тема 1. Предмет та принципи психофізіологічних досліджень.	2	
2	Тема 2. Історія становлення психофізіології. основні джерела психофізіології.	2	2
3	Тема 3. Нервова система: основні поняття та принципи.	2	
4	Тема 4. Сучасні методи дослідження в психофізіології	2	2
5	Тема 5. Сприйняття, кодування і переробка	4	2

	інформації в нервовій системі.		
6	Тема 6. Увага, її психофізіологічний механізм.	2	
7	Тема 7. Психофізіологія пам'яті.	2	
8	Тема 8. Психофізіологія емоцій.	2	
9	Тема 9. Мислення і мова.	2	2
10	Тема 10. Психофізіологія свідомості.	4	
11	Тема 11. Сон та сновидіння.	2	2
12	Тема 12. Психофізіологія поведінки.	4	2
13	Тема 13. Статеві відмінності психофізіологічних функцій.	4	
14	Тема 14. Функціональна асиметрія півкуль великого мозку.	2	2
Всього:		36 год.	10 год.

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ОФН	ЗФН
1	Тема 1. Предмет та принципи психофізіологічних досліджень.	10	14
2	Тема 2. Історія становлення психофізіології. основні джерела психофізіології.	12	12
3	Тема 3. Нервова система: основні поняття та принципи.	10	14
4	Тема 4. Сучасні методи дослідження в психофізіології	12	12
5	Тема 5. Сприйняття, кодування і переробка інформації в нервовій системі.	2	4
6	Тема 6. Увага, її психофізіологічний механізм.	2	4
7	Тема 7. Психофізіологія пам'яті.	2	4
8	Тема 8. Психофізіологія емоцій.		4
9	Тема 9. Мислення і мова.		4
10	Тема 10. Психофізіологія свідомості.	8	12
11	Тема 11. Сон та сновидіння.	10	14
12	Тема 12. Психофізіологія поведінки.	22	28
13	Тема 13. Статеві відмінності психофізіологічних функцій.	8	14
14	Тема 14. Функціональна асиметрія півкуль великого мозку.	10	16
Всього:		108 год.	156 год.

7. Методи навчання

Для оцінки й вибору методів навчання слід використовувати низку наявних класифікацій, здійснених на основі різних засад:

- за джерелом знань (виокремлюють словесні, наочні й практичні методи, тому що інших джерел, крім слова, образу й досвіду, не існує);

- за відповідним етапом навчання, на кожному з яких розв'язують специфічні завдання (орієнтація на методи підготовки тих, кого навчають, до вивчення матеріалу, що передбачає пробудження інтересу, пізнавальної потреби, актуалізацію базових знань, необхідних умінь і навичок; та методи вивчення нового матеріалу; та методи конкретизації й поглиблення знань, набування практичних умінь і навичок, які сприяють використанню пізнаного; та методи контролю й оцінки результатів навчання);

- за способом керівництва навчальною діяльністю безпосередні або опосередковані (виокремлюють методи пояснення педагога й різноманітні методи організації самостійної роботи студентів);

- за логікою навчального процесу (опора на індуктивні й дедуктивні, аналітичні й синтетичні методи);

- за дидактичними цілями виокремлюють методи організації діяльності тих, кого навчають, методи стимулювання діяльності, наприклад, конкурси, змагання, ігри, заохочення й інші методи перевірки й оцінки.

8. Методи та форми контролю

Відповідно до вимог регламенту навчального процесу для успішного засвоєння знань студентами та об'єктивного їх оцінювання здійснюється:

систематичний поточний контроль знань здійснюється під час практичних занять у формі вибіркового усного опитування та тестових завдань, підготовки доповідей за темою заняття, доповнень до доповідей, участі в обговоренні, презентації самостійних завдань.

оцінювання рівня виконання самостійної роботи проводиться на основі перевірки змісту роботи та її захисту у формі доповіді, реферату.

Форма підсумкового контролю – іспит на основі суми балів набраних за кожний кредит та складання власне іспиту.

Перелік питань до екзамену.

1. Предмет психофізіології, її місце в системі наукового знання.
2. Місце психофізіології стресу в системі наук.
3. Розвиток орієнтовного рефлексу.
4. Аналітико-синтетична діяльність кори мозку.
5. Особливості психофізіології як міждисциплінарного наукового знання.
6. Завдання та принципи психофізіології.
7. Основні методологічні принципи рефлексорної теорії І. П. Павлова
8. Умовні й безумовні рефлекси.

9. Розвиток безумовно-рефлекторної функції.
10. Принцип домінанти й значення домінанти в умовно-рефлекторної діяльності.
11. Історія становлення психофізіології. основні джерела психофізіології.
12. Зародження психофізіологічних знань.
13. деї у період Середновіччя та Відродження.
14. Емпіричні психофізіологічні нароби XIX-XX століття.
15. Сучасні вітчизняні та зарубіжні психофізіологічні досягнення.
16. Будова і функції нейрона.
17. Властивості нервової системи.
18. Діяльність нервових центрів.
19. Будова і функції головного мозку.
20. Будова і функції ретикулярної формації.
21. Зони кори великого мозку.
22. Лімбічна система.
23. Показники діяльності серцево-судинної системи.
24. Пупілометрія.
25. Реєстрація імпульсної активності нервових клітин.
26. Електрокортикограма.
27. Електроенцефалографія.
28. Магнітоенцефалографія.
29. Метод магнітно-резонансної томографії.
30. Ядерна магнітна резонансна інтроскопія.
31. Психологія та психофізика сенсорних процесів.
32. Загальні питання рецепції.
33. Психофізіологічні аспекти відчуття.
34. Порогова психофізика Г. Фехнера.
35. Психофізика прямих (суб'єктивних) оцінок С. Стівенса.
36. Психофізична теорія знаходження сигналу (Дж. Светс, В. Таннер, Т. Бердсолл).
37. Психологія сприймання.
38. Психофізіологічні аспекти сприймання
39. Психофізіологічні аспекти сприймання.
40. Теорія неусвідомлюваних умовиводів.
41. Інформаційні процеси і їхні особливості в онтогенезі.
42. Загальні уявлення про вікову динаміку сприйняття.
43. Інформаційні процеси і їхні особливості в онтогенезі.
44. Психофізіологія уваги.
45. Увага: фізіологічний механізм, види, властивості.
46. Характеристика і види уваги.
47. Модуюча система мозку.
48. Субсистеми активації.
49. Стовбуро-таламо-кортикальна система.
50. Базальна холінегічна система.
51. Каудо-таламо-кортикальна система.

- 52.Гамма-коливання і увага.
- 53.Пам'ять: фізіологічні механізми та види.
- 54.Концепція активної пам'яті.
- 55.Емоції. Вимір емоцій.
- 56.Розвиток базисних емоцій у ранньому онтогенезі.
- 57.Функції емоцій. Емоції у людини і експресія обличчя.
- 58.Кодування і декодування експресії обличчя.
59. Емоції і функціональна асиметрія мозку.
60. Індивідуальні відмінності та емоції.
- 61.Біохімічна специфіка центральних механізмів емоцій.
- 62.Мислення: психофізіологічний аспект.
- 63.Операції мислення. Розвиток мови.
- 64.Функції мови.
65. Асиметрія півкуль і мовлення.
- 66.Процес мислення.
- 67.Функціональна асиметрія мозку і особливості мислення.
- 68.Статеві відмінності та інтелектуальні функції.
- 69.Статеві відмінності та асиметрія.
- 70.Психофізіологія свідомості.
- 71.Теорії свідомості.
- 72.Свідомість (властивості та структура) і моделююча система мозку.
- 73.Сон - активний чи пасивний стан людини.
- 74.Древні та сучасні теорії сну.
- 75.Стадії повільного та швидкого сну.
- 76.Фізіологічні зміни під час сну.
- 77.Функційне значення сну.
- 78.Основні поняття психофізіології поведінки.
- 79.Статеві відмінності психофізіологічних функцій.
- 80.Статевий диморфізм нервової системи людини.
- 81.Статеві відмінності в функціонуванні мозку (статевий диєргізм).
82. Статеві відмінності в когнітивних процесах.
- 83.Функціональна асиметрія півкуль великого мозку.
- 84.Функції правої півкулі.
- 85.Функції лівої півкулі.
- 86.Особливості функціонування мозку у лівшів.
- 87.Причини функціональної асиметрії мозку.
- 88.Міжпівкульна взаємодія і метаконтроль.
- 89.Основні поняття психофізіології поведінки. еволюція пристосувальних поведінкових реакцій.
- 90.Складні форми умовнорефлекторної діяльності.

Оцінювання знань студентів проводиться за національною шкалою та шкалою ECTS таким чином:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Методичне забезпечення

1. Підручники.
2. Методичні розробки проведення семінарських занять.
3. Методичні рекомендації щодо організації лекційних, практичних занять, самостійної роботи студентів.

10. Рекомендована література

Основна

Основна

1. [Маруненко, І. М.](#) Психофізіологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. М. Маруненко ; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. - К. : [Київ. ун-т ім. Б. Грінченка], 2010
2. [Жиденко, А.О.](#) Психофізіологія : навч. посіб. для студентів / А. О. Жиденко ; Черніг. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка,. - Чернігів : Лозовий В. М. [вид.], 2014.
3. [Корольчук, М. С.](#) Психофізіологія діяльності : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / М. С. Корольчук. - К. : Ельга : Ніка-Центр, 2011
4. Людина: Навчальний посібник з анатомії та фізіології / Наук. пер. з англ. – Львів: БаК, 2012.
5. [Кокун, О. М.](#) Психофізіологія : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / О. М. Кокун ; Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини "Україна". - К. : Центр навчальної літератури, 2016.

Додаткова

6. [Аршава, І.Ф.](#) Психофізіологія : підручник для студ. вищих навч. закл. / І. Ф. Аршава, М. І. Черненко. - К. : Вища освіта, 2016
7. Батуев А.С. Физиология высшей нервной деятельности и сенсорных систем: Учебник для вузов. - СПб. Питер, 2015. - 317 с.
8. Бернштейн Н.А. Биомеханика и физиология движений: Избранные психологические труды. - М.: Изд-во "Институт практической психологии", Воронеж: НПО "МОДЭК", 1997. - 608 с
9. Бехтерев В.М. Гипноз. - Донецк: Сталкер, 1999. - 382 с.
10. [Горго, Ю. П.](#) Прикладна психофізіологія людини: навчальний посібник для студ. вищих навч. закл. / Ю. П. Горго [и др.] ; Державний вищий навчальний заклад "Запорізький національний ун-т" Міністерства освіти і науки України. - Запоріжжя : [б.в.], 2016.
11. Данилова Н.Н. Психофизиология: Учебник для вузов. - М.: Аспект Пресс, 2010. - 373 с.
12. Ильин Е.П. Психофизиология состояний человека. - СПб.: Питер, 2015
13. Корольчук М.С. Психофізіологія діяльності. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2013. – 400 с.
14. [Кочерга, О. В.](#) Психофізіологія творчості дітей : [посібник] / Олександр Кочерга. - К. : Шкільний світ, 2011.
15. Крушельщук Я.В. Фізіологія і психологія праці. - К.: КНЕУ, 2012. - 182 с.
16. [Лазуренко, С. І.](#) Психофізіологія установок в регуляції моторики людини [Текст] : монографія / С. І. Лазуренко ; Ін-т психології ім. Г. С. Костюка НАПН України, Відкритий міжнар. ун-т розв. людини "Україна". - К. : Ун-т "Україна", 2011
17. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность. - М.: Смысл, Изд. Центр "Академия", 2014
18. Малхазов О.Р. Психологія та психофізіологія управління руховою діяльністю. - К.: Євролінія, 2012. - 320 с.
19. Марютина Т.М., Ермолаев О.Ю. Введение в психофизиологию. - 4-е изд. - М.: Флинта, 2014. - 400 с.
20. Психофизиология / Под ред. Ю.И. Александрова. – СПб.: Питер, 2013. – 496 с.
21. Психофизиология: Учебник для вузов / Под. ред. Ю.И. Александрова. - 3-е изд. - СПб.: Питер, 2014. - 464 с.
22. Симонов П.В. Избранные труды: Т. 1. Мозг: эмоции, потребности, поведение. - М.: Наука, 2014. - 437 с.
23. Ткачук В.Г., Хапко В.Е. Психофизиология труда: Конспект лекций. - К.: МАУП, 1999. - 88 с.
24. [Філіппов, М. М.](#) Психофізіологія людини: навч. посіб. / М. М. Філіппов ; Міжрегіональна академія управління персоналом. - К. : МАУП, 2003.
25. Чайченко Г.М., Цибенко В.О., Сокур В.Д. Фізіологія людини і тварин: За ред. В.О. Цибенка. – К.: Вища шк., 2013. – 463 с.

Інформаційні ресурси

pidruchniki.com

uchebnik.biz/book

westudents.com.ua

pedlib.ru

sdo.mgaps.ru

psuhologia.in.ua

www.psyoffice.ru